

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อค้นหาองค์ประกอบของจรรยาบรรณครู
- เพื่อศึกษาระดับจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- เพื่อศึกษาความแตกต่างของจรรยาบรรณของข้าราชการครู ระหว่าง เพศ อายุ ระดับสถานศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

จรรยาบรรณของข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน ระดับสถานศึกษาต่างกัน ตำแหน่งต่างกัน ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารึ่งนี้ เป็นข้าราชการครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส โดยสังกัดอยู่ในโรงเรียนของ รัฐบาล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 600 คน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในแบบประเมิน ผู้วิจัยใช้วิธี เลือกโรงเรียนจังหวัดละ 1 โรง และสุ่มครุในแต่ละโรงด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) อย่างมีสัดส่วนกับจำนวนประชากรครูในแต่ละโรงเรียน กลุ่มที่ 2 ใช้ในการวิเคราะห์ องค์ประกอบ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินจรรยาบรรณครูทั้งรายด้านและรายฉบับและ ทดสอบสมมติฐาน โดยผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินจรรยาบรรณครู โดยสร้างตามวิธีของลีโคร์ท จำนวน 1 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีค่าความเชื่อมั่น 0.936 ด้านการอุทิศตนให้แก่ศิษย์มีค่าความเชื่อมั่น 0.942 ด้านการรักษาความลับและไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย มีค่าความเชื่อมั่น 0.972 ด้านความเชื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่น 0.954 ด้านการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น มีค่าความเชื่อมั่น 0.916 ด้านการสนับสนุนเพื่อให้ศิษย์พัฒนาตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น 0.872 ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น 0.876 ด้านการปฏิบัติดนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.849 ด้านการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง มีค่าความเชื่อมั่น 0.869 ด้านการศรัทธาในวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่น 0.848 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.963

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบประเมินไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละเขต โดยขั้นตอนในการเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. การขออนุญาต

ติดต่อและขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนพร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา ในการสอบ เมื่อถึงวันสอบ ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากคณะกรรมการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไปให้กับโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง กรณีการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบประเมินไปยังเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละเขตนั้น ผู้วิจัยได้แนบหนังสือแนะนำตัวและกำหนดวันส่งข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากทางโรงเรียน รวมทั้งได้ประสานกับทางโรงเรียนไว้ล่วงหน้าก่อนถึงระยะเวลาในการส่ง - คืนแบบประเมิน

2. การเตรียมการสอบ

จัดเตรียมแบบประเมินจรรยาบรรณครูรวมทั้งคำแนะนำในการทำแบบประเมิน จรรยาบรรณครูไว้เป็นแผ่นแรกของแบบประเมิน นับบรรจุชุดของแบบประเมินให้เพียงพอ กับจำนวนครู

3. การดำเนินการสอบ

ดำเนินการสอบโดยนำแบบประเมินซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทำ การทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบประเมินไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 คน ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความร่วมมือจาก ครูในการทำแบบประเมินโดยเริ่มจากผู้วิจัยอธิบายก่อนแล้วให้เข้าใจ วิธีการทำแบบประเมิน หลังจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แบบประเมินแล้วให้อ่านคำชี้แจงให้เข้าใจ ก่อนลงมือทำ

4. การปฏิบัติหลังการสอบ

นำผลการสอนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก วิเคราะห์องค์ประกอบ หาค่าความ เชื่อมั่น และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรมสำหรับรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมี รายละเอียด ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์คุณภาพรายข้อ (Item Analysis) หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้การทดสอบค่า ที (t-test) แบบเทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มตัวอย่าง
3. วิเคราะห์องค์ประกอบของรากฐาน ใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยวิธีแวริเมกซ์ (Varimax)
4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์效 reli (α - coefficient)
5. ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้คะแนนดิบ ด้วยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยถ้าพบ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ทดสอบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ทูกีย (Tukey ' HSD)

สรุปผลการวิจัย

จากการทำวิจัยเรื่อง การศึกษาระรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ได่องค์ประกอบของจรรยาบรรณครู 10 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วยตัวแปร 18 ตัว องค์ประกอบที่ 2 ด้านการอุทิศตนให้แก่ศิษย์ ประกอบด้วยตัวแปร 11 ตัว องค์ประกอบที่ 3 ด้านการรักษาความลับและไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัว องค์ประกอบที่ 4 ด้านความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัว องค์ประกอบที่ 5 ด้านการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัว องค์ประกอบที่ 6 ด้านการสนับสนุนเพื่อให้ศิษย์พัฒนาตนเอง ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัว องค์ประกอบที่ 7 ด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัว องค์ประกอบที่ 8 ด้านการปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัว องค์ประกอบที่ 9 ด้านการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัว และองค์ประกอบที่ 10 ด้านการศรัทธาในวิชาชีพครู ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัว

2. การศึกษาระดับจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สรุปได้ว่า ระดับจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการอุทิศตนแก่ให้ศิษย์ ด้านการรักษาความลับและไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ด้านการปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และด้านการศรัทธาในวิชาชีพครู อยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู ด้านการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น ด้านการสนับสนุนเพื่อให้ศิษย์พัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง อยู่ในระดับดี ระดับจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวม อยู่ในระดับดี

4. ผลความแตกต่างของจรรยาบรรณครูระหว่างเพศ อายุ ระดับสถานศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การสอน ปรากฏว่า

4.1 ครูเพศหญิงมีจรรยาบรรณครูสูงกว่าครูเพศชายในองค์ประกอบด้านการอุทิศตนให้แก่ศิษย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และองค์ประกอบด้านการสนับสนุนเพื่อให้ศิษย์พัฒนาตนเองที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการรักษาความลับและไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ด้านความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู ด้านการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ด้านการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และด้านการศรัทธาในวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

4.2 ครูที่มีอายุ 22 – 40 ปี และครูที่มีอายุ 41 – 60 ปี มีจรรยาบรรณครู ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

4.3 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษามีจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

4.4 ครูที่มีตำแหน่งสายบริหารมีจรรยาบรรณครูสูงกว่าครูที่มีตำแหน่งสายผู้สอนในองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและด้านการศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และองค์ประกอบการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ที่ระดับ .01 ส่วนด้านการอุทิศตนให้แก่ศิษย์ ด้านการรักษาความลับและไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ด้านความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู ด้านการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น ด้านการสนับสนุนเพื่อให้ศิษย์พัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ไม่แตกต่างกัน

4.5 จรรยาบรรณครูที่มีประสบการณ์การสอน 1 – 5 ปี 6 - 10 ปี 11 – 15 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายตามผลการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ จำนวนองค์ประกอบที่ได้ค่าไオเกนมากกว่าหรือเท่ากับ 1 มีทั้งหมด 29 องค์ประกอบ ความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 71.309 % ของความแปรปรวนระหว่างตัวแปร 146 ตัวแปร สามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 29 องค์ประกอบ สามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบทั้ง 29 องค์ประกอบ แล้วพิจารณาคัดเลือกตัวแปรจากค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ .300 ขึ้นไป ถ้าตัวแปรใดไม่ถึงเกณฑ์จะถูกตัดออก ใน การกำหนดจำนวนองค์ประกอบ ต้องมีตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป และ ได้กำหนดจำนวนองค์ประกอบของจรรยาบรรณครูในแบบวัดฉบับนี้ โดยพิจารณาจาก สครีเพล็ต (Scree plot) ปรากฏว่า จรรยาบรรณของข้าราชการครูมีองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 1 มีตัวแปรที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ นำข่าวสารที่เป็นประโยชน์มาแนะนำให้บุคคลในชุมชน เสมอ ยินดีที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาต่าง ๆ ของท้องถิ่นแก่ชุมชน ให้บริการแนะแนว การศึกษาและอาชีพแก่ประชาชน ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ แก่ ชุมชน ยินดีที่จะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาวัตกรรมใหม่ ๆ แก่ชุมชน ส่งเสริมให้บุคคลใน ชุมชนมีคุณธรรมและค่านิยมที่ถูกต้อง ร่วมจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน แนะนำเทคโนโลยี การสอนใหม่ ๆ แก่เพื่อนครู แนะนำและให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนแก่เพื่อนครู จัด สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างในชุมชน ให้ความสำคัญในการร่วมกิจกรรม พื้นบ้านของชุมชน เพย์พร์ผลงานที่ประสบความสำเร็จทั้งของตนเองเพื่อนครู รวมถึงองค์กร วิชาชีพครู สนับสนุนให้มีการนำบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน สนับสนุนให้มีการรณรงค์การใช้สินค้าพื้นเมือง เช่น ผ้าพื้นเมือง ยินดีที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ในการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชุมชน สนับสนุนศิษย์ที่มีความสนใจในการทดลองสิ่ง ใหม่ ๆ เมื่อเพื่อนครูได้รับความเดือดร้อน ข้าพเจ้ายินดีช่วยเหลือตามสมควร และให้กำลังใจเมื่อ เพื่อนครูประสบเคราะห์กรรม จากตัวแปรต่าง ๆ เห็นได้ว่าครูเป็นตัวกลางที่มีความสำคัญในการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนทั้งการให้บริการแหล่งการเรียนรู้ และการให้ความร่วมมือกับกับ กิจกรรมของชุมชน ดังที่ เสริมศรี ไชยศร (2535 : 4) กล่าวว่า ครูเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียน และชุมชน ในปัจจุบันสังคมต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการศึกษาของเยาวชนให้มากที่สุด ครูจึงมีบทบาทมากในการสร้างความสัมพันธ์ หรือสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนและ ชุมชน ครูจึงเป็นตัวกลางสื่อกลางต่อสาธารณะ เช่น ประวัติ ประเพณี ขนบธรรมเนียมและ กระบวนการทางสังคมต่าง ๆ ไปในตัว สอดคล้องกับ พจนี เทียนศักดิ์ (2543 : 67) ที่กล่าวว่า ครูคือผู้ที่มีบทบาทเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด สัมพันธภาพของครูที่มีต่อนักเรียนจะเป็นสายใยที่ เชื่อมสัมพันธภาพของครูที่มีต่อบุคคลอีกด้วย ความสำคัญของสัมพันธภาพอาจจะติดต่อกันได้ทั้ง ทางตรงและทางอ้อม แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เป็น ความถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน

องค์ประกอบที่ 2 การอุทิศตนให้แก่ศิษย์ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 2 มีตัว แปรที่สำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ ถ่ายทอดความรู้ เนื้อหาวิชาที่สอนอย่างเต็ม ความสามารถตอบข้อสงสัยในบทเรียนแก่ศิษย์เมื่อศิษย์ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชา ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ ด้วยความเต็มใจ ยินดีแก่ไขความพิคพลาดในการสอนของตนให้ถูกต้อง ค้นหาข้อมูลหรือความรู้ ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความมั่นใจในเนื้อหาวิชาที่สอน สอนศิษย์โดยใช้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างถูกต้องตรง ตามหลักวิชาการ ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาถ่ายทอดแก่ศิษย์ได้ถูกต้อง ถ่ายทอดเนื้อหาวิชา

ให้ศิษย์เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนแก่ศิษย์ เข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และติดตามงานที่มอบหมายให้แก่ศิษย์ โดยการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันครูจำเป็นต้องให้เวลากับนักเรียน เอาใจใส่คุณลักษณะด้านการเรียนและปัญหาของนักเรียน เพื่อให้มีความเข้าใจในตัวนักเรียนและสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามศักยภาพของนักเรียน สอดคล้องกับ ชาญชัย อจินสมานาร (2544 : 48) ที่กล่าวว่า ถ้าครูต้องการให้นักเรียนพัฒนาเจตคติในทางบวกสู่การตอบสนองต่อเป้าประสงค์ของการเรียนรู้ ครูต้องตั้งเป้าประสงค์ที่ท้าทาย แต่สามารถทำให้สัมฤทธิ์ผลได้ในการทำสิ่งดังกล่าว ครูจะต้องคุ้นเคยกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และเพื่อกันハウวิธีการเรียนรู้ที่เค้าชอบ

องค์ประกอบที่ 3 การรักษาความลับและไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 3 มีตัวแปรที่สำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ ไม่กล่าวถึงศิษย์ในทางที่เสียหาย ไม่นำเรื่องในแหล่งของสถานศึกษามาเผยแพร่ ไม่กล่าวถึงเพื่อนครูในทางที่เสียหาย ไม่กล่าวถึงสถานศึกษาในทางที่เสียหาย ไม่นำเรื่องในแหล่งของเพื่อนครูมาเผยแพร่ ไม่นำเรื่องในแหล่งของศิษย์มาเผยแพร่ และไม่ยุบให้ผู้อื่นกระทำผิด ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่องค์กรและสถานศึกษาที่สังกัด

องค์ประกอบที่ 4 ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 4 มีตัวแปรที่สำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ ไม่หารายได้โดยการนำสินค้ามาขายให้ศิษย์ ไม่จ้างงานให้ศิษย์ทำสิ่งใดก็ตาม ไม่ใช้แรงงานศิษย์เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่นำผลงานของศิษย์มาเป็นของตน ไม่หารายได้จากการประกอบอาชีพเสริมในเวลาราชการ และจัดกิจกรรมให้ศิษย์ศึกษานอกสถานที่โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเกินจริง ซึ่งความซื่อสัตย์ถือเป็นสิ่งที่สำคัญในการประกอบอาชีพทุกอาชีพ เพราะการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความซื่อสัตย์ย่อมส่งผลไปถึงความไว้วางใจและความประสมความสำเร็จในงานนั้น ๆ ซึ่งตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ (2522 ถึงปัจจุบัน สำนักงานสถาบันราชภัฏ , 2544 : 72) กล่าวว่า คนไม่มีความสุจริต คนไม่มีความมั่นคงขอบแต่มักง่าย ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันได้แก่ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริง ได้สำเร็จ

องค์ประกอบที่ 5 การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 5 มีตัวแปรที่สำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ พอใจที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนให้ศิษย์เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ยินดีที่จะให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ยินดีให้ความร่วมมือกับชุมชนในการประกอบ

กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และสนับสนุนให้มีการจัดงานเกี่ยวกับศิลปะท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับสังคมหรือชุมชนในท้องถิ่นอีกทั้งมีความเข้าใจ เป็นตัวกลางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามายืนหนาทในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ สอดคล้องกับ พจนี เทียมศักดิ์ (2543 : 56) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ในวิธีชีวิตมีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิต เพราะแหล่งในการเรียนรู้อยู่ทั่วไปทั้งในครอบครัว ชุมชน วัด และในธรรมชาติ รวมทั้งผู้ให้การถ่ายทอดการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เพื่อน ครู พระ หมอดพื้นบ้าน ด้านไม้ ลัตต์ ทุกคนทุกสิ่งในโลกนี้ ล้วนเป็นผู้ถ่ายทอด ฉะนั้น การเรียนรู้จึงสามารถเกิดได้ทุกสถานที่ในชีวิต ซึ่งถือได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องกัน สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น

องค์ประกอบที่ 6 การสนับสนุนเพื่อให้ศิษย์พัฒนาตนเอง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 6 มีดัวแปรที่สำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ สอนให้ศิษย์ยอมรับผลการจากกระทำการ เบิดโอกาสให้ศิษย์ปฏิบัติภารกิจได้เต็มความสามารถของแต่ละคน ฝึกให้ศิษย์ประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกในการจัดการเรียนการสอน แนะนำวิธีการเรียนหนังสือให้ศิษย์ได้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ อบรมศิษย์ให้เคราะห์ด้วยเบี่ยงกฏเกณฑ์ของโรงเรียน สนับสนุนให้ศิษย์เข้ารับการฝึกอบรมจริยธรรมเพื่อสร้างนิสัยที่ดี งามแก่ตัวศิษย์เอง ร่วมกับศิษย์ประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลพร่องมาแก้ไขให้ดีขึ้น จัดกิจกรรมเพื่อฝึกให้ศิษย์มีความซื่อสัตย์ทั้งด้านตนเองและส่วนรวม และอาจใช้คูณความเป็นอยู่ของศิษย์ ทั้งนี้ถือว่าครูมีบทบาทสำคัญมากในการกระตุ้นและปลูกฝังให้นักเรียนฝึกฝนและพัฒนาตนเองทั้งในด้านการเรียน คุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับ ยนต์ ชุมจิตต์ (2531 : 51) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงแต่สอนเท่านั้น ยังจะต้องอบรมกล่อมเกลานิสัยให้ก่อ ความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ดูแลทุกข์สุขของนักเรียนเป็นที่ปรึกษาหารือ ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ให้กับนักเรียน

องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาตนเอง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 7 มีดัวแปรที่สำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ คืนคิวว่าหากาความรู้ใหม่ ๆ ในการทำงานและการแก้ปัญหา เมื่อมีเวลาว่าง ข้าพเจ้ามักจะค้นคว้าหากาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับศิษย์ หากาความรู้จากเอกสาร ตำรา และสื่อต่างอยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นในการแสวงหากาความรู้ นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน สนใจฟัง อ่านข่าวสารจากสื่อมวลชนเสมอ ทำวิจัยในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้กับการจัดการเรียนการสอน เข้าร่วมอบรมสัมมนา และพัฒนาบรรยายทางวิชาการอยู่เสมอ ทั้งนี้ การเป็นครูในยุคปัจจุบันการศึกษา ครูจะต้องมีความกระตือรือร้นที่จะสร้างสรรค์หรือพัฒนาผลงานของตนให้มีความน่าสนใจ รวมทั้งต้องมีการพัฒนางานวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้งการค้นคว้าข้อมูลความรู้ต่าง ๆ มาเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการทำงานของตนให้มากยิ่งขึ้น ตามที่พระพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (2515 อ้างถึงใน สำนักงานสถาบันราชภัฏ , 2544 : 18) กล่าวว่า การฝึกหัดครอบคลุมองค์ประกอบความรู้ มีความเฉลี่ยว嫓ลาดที่จะคิดจะทำด้วยเหตุผลและความถูกต้องเป็นกิจจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคน เพราะเป็นเหตุสำคัญอย่างเดียวที่จะทำให้มีพลังความสามารถเกิดขึ้นในตัวและจะนำพาชีวิตให้ก้าวหน้าไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จในสิ่งที่พ่อใจปรารถนา ... นอกจากความรู้ ก็จะต้องฝึกฝนในสิ่งที่ตัวจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับสังคม สอดคล้องกับสมัย และสอดคล้องกับศีลธรรมที่ดีงาม ถ้าได้ทั้งวิชาการ ทั้งความรู้ รอบด้าน และความรู้ในชีวิตก็จะทำให้เป็นคนครบคน

องค์ประกอบที่ 8 การปฏิบัตินเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 8 มีตัวแปรที่สำคัญที่บรรยายของค์ประกอบนี้ คือ พุฒามีสาระมีเหตุผลเป็นที่น่าเชื่อถือมีอารมณ์ดีอยู่เสมอคดี ใช้ภาษาที่ถูกต้องและเข้าใจง่าย ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมั่นใจ ปฏิบัติตามหลักศาสนาไม่คุกคามศาสนาอื่น แต่งตัวสะอาด สุภาพถูกกาลเทศะ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ทุกสถานการณ์ ไม่ใช้เวลาที่ไม่สุภาพในทุกโอกาส และมักเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาจิตใจ จากตัวแปรดังกล่าว ถือว่าบุคลิกภาพที่ดีของครูเป็นสิ่งที่คาดหวังจากประชาชนที่ต้องการให้ครูเป็นต้นแบบที่เหมาะสมในการปฏิบัติน รวมทั้งการวางแผนที่ดีในสังคม เช่นเดียวกับ เสริมศรี ไชยศร (2539 : 3) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะส่วนตัวของครู เจตคติต่ออาชีพ นิสัยในการทำงาน ศีลธรรม ความกล้า ความจริงใจ ความตรงต่อเวลา สิ่งเหล่านี้จะถูกถ่ายทอดโดยไม่รู้ตัวจากความเป็นครูผู้นั้นเอง

องค์ประกอบที่ 9 การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 9 มีตัวแปรที่สำคัญที่บรรยายของค์ประกอบนี้ คือ พยายามใช้จ่ายอย่างประหยัด จะเก็บเงินสำรองจ่ายเพื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน จัดสรรการเงินในแต่ละเดือนไว้ล่วงหน้า ทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายทุกเดือน ไม่นิยมซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือย มีเงินฝากทุกเดือน วางแผนทางการเงินเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร และซื้อของใช้เท่าที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ตามกระแสของสังคมมักจะมองว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีหนี้สินมากอาชีพหนึ่ง แต่หากมีการใช้จ่ายอย่างพอเพียงตามความต้องการที่จำเป็นก็สามารถลดภาระหนี้สินได้ไม่ว่าผู้นั้นจะประกอบอาชีพใดก็ตาม ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (2542 อ้างถึงใน วีระชัย แก้วพันธ์ , 2542 : 50) กล่าวว่า การจะเป็นเสื่อนนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญที่เราพออยู่พอกินและมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน หมายความว่า อุमัชตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเอง

องค์ประกอบที่ 10 การศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 10 มีตัวแปรที่สำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ มีความภูมิใจที่ได้เป็นครู มีความยินดีกับเพื่อนครูที่ประสบความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ชื่นชมในเกียรติของความเป็นครูและจะรักษาไว้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย รักษาชื่อเสียงและเกียรติคุณของวิชาชีพครู มีความสามัคคีระหว่างเพื่อนครูและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ทั้งนี้หากครุทุกคนให้เกียรติแก่วิชาชีพของตนเอง รวมทั้งมีความศรัทธาในอาชีพครู ก็สามารถสร้างความรู้สึกและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้มีค่าแก่สังคม เป็นที่ยอมรับและสร้างบุคลิกที่มีคุณภาพให้ประเทศชาติได้ต่อไป เช่นเดียวกับ สุมาลิน วงศ์ณี (2543 : 31) กล่าวว่า ถ้าครูไทยทุกคนพยายามทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด มีความศรัทธาริงใจต่ออาชีพด้วยจิตสำนึกของความเป็นครูร่วมอุดมการณ์ พร้อมใจที่จะเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอย่างพร้อมเพรียง จะใช้วิธีสอนอะไรได้ ใช้สื่ออะไรได้ ขออย่างเดียวขอให้ทำหน้าที่อย่างเต็มเวลา และเต็มกำลังความสามารถ เรายอมสร้างเยาวชนยุคใหม่ทุกคนให้ออกไปรับใช้สังคม ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

2. จากการศึกษาระดับจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏว่า ข้าราชการครูมีระดับจรรยาบรรณครูอยู่ในระดับดีขึ้นไปในทุกด้าน อาจเนื่องมาจากมีความตระหนักในการหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากกว่าปกติอันเนื่องมาจากสถานการณ์ที่รุนแรง ทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความเต็มที่ รวมทั้งปัจจุบันมีการประเมินผลงานอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ครุกระดีหรือรับที่จะทำงานและพัฒนาตนเองตลอดเวลา ดังที่ วรรณฯ มหาโชติ (2541 : 111) ชี้คุณวิจัยเรื่อง พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษามีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีคุณธรรมในจิตใจสูง มีความรักศรัทธาในวิชาชีพครู และมีทัศนคติที่ดีเป็นพื้นฐาน เนื่องจากในหลักสูตรการผลิตครู เกื้อหนุกสถาบันจะมีวิชาความเป็นครู หรือคุณธรรมของครู ซึ่งมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมและเสริมสร้างสมรรถภาพของความเป็นครู ได้เป็นอย่างดี เมื่อประกอบอาชีพครู จึงทำให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้วยจิตสำนึกของความเป็นครูอย่างแท้จริง ส่งผลให้มีจริยธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพที่ดีตามลำดับ

3. จากการศึกษาความแตกต่างของจรรยาบรรณครูระหว่างเพศ อายุ ระดับสถานศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การสอน พบว่า

3.1 ครูเพศหญิงมีจรรยาบรรณครูสูงกว่าครูเพศชายในองค์ประกอบด้านการอุทิศตนให้แก่ศิษย์ และด้านการสนับสนุนเพื่อให้ศิษย์พัฒนาตนเอง การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ชายมีความละเอียดอ่อน ไม่เท่ากับผู้หญิง ซึ่งมีความอ่อนไหวเข้าใจความรู้สึกได้ดีกว่า ทำให้การดูแลหรือเอาใจใส่นักเรียนไม่ได้ลึกซึ้งมากนัก

3.2 ครุที่มีอายุ 22 – 40 ปี และครุที่มีอายุ 41 – 60 ปี พบว่า มีจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกันในทุกด้าน การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ ผู้วิจัยคาดว่าเนื่องมาจาก ในช่วงอายุ 22 – 40 ปี เป็นช่วงของการศึกษาและเพิ่งผ่านการอบรมและฝึกสอนทำให้มีความกระตือรือร้นและมีความต้องการในการแสดงความสามารถให้ประจักษ์ จึงปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ สำหรับกลุ่มอายุ 41 – 60 ปี ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานมาก ทำให้เข้าใจระมีเยี่ยน ข้อมังคับ จรรยาบรรณครู มีคุณธรรมในจิตใจ และวิสัยทัศน์ที่กว้างในการจะอบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นคนดี

3.3 ครุที่อยู่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พบว่า มีจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ ผู้วิจัยคาดว่าเนื่องมาจากในปัจจุบันมีโรงเรียนขยายโอกาสเพิ่มมากขึ้น ทำให้ในสถานศึกษามีการจัดการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาร่วมกัน ข้าราชการครูส่วนใหญ่ได้รับการประเมินและการปฏิบัติงานที่มีรูปแบบเดียวกัน ทำให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนรวมทั้งการมีคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับเดียวกัน

3.4 ครุที่มีตำแหน่งสายบริหารมีจรรยาบรรณครูสูงกว่าครุที่มีตำแหน่งสายผู้สอน ในองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และด้านการศรัทธาในวิชาชีพครู การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ ผู้วิจัยคาดว่าครุที่อยู่ในตำแหน่งสายผู้บริหารมีภาระหน้าที่ที่ต้องดูแลและเป็นหลักสำคัญในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สำหรับความสัมพันธ์กับชุมชนสายผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ท่องถิ่น และเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนโดยครูสายผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติ สำหรับการปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และการศรัทธาในวิชาชีพครูสายบริหารถือเป็นตัวอย่างสำคัญที่สุดในโรงเรียนที่จะเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ทั้งการแต่งตัว การพูดจา รวมถึงความประพฤติที่เหมาะสม ซึ่งครูสายผู้สอนในบางครั้งมองข้ามและขาดความวางตัวที่เหมาะสมไป

3.5 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพครูในปัจจุบันมีการคัดกรองและปลูกฝังความรักในวิชาชีพครูแก่นักศึกษาที่เข้ามาในสายวิชาชีพครุมากขึ้น อีกทั้งจรรยาบรรณครูเป็นการกระทำที่เกิดจากค่านิยมและความเชื่อภายในของแต่ละบุคคล ดังนั้น ประสบการณ์ในการสอนจึงไม่มีผลต่อจรรยาบรรณครู ดังที่ วรรณฯ ณีโชติ (2541 : 117 – 118) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกัน โดยกล่าวว่า บุคลากรในโรงเรียนทุกคนย่อมได้รับการปฐมนิเทศก่อนการปฏิบัติการสอน ผ่านการฝึกทดลองปฏิบัติราชการมาแล้วทั้งสิ้น ทำให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองได้พอ ๆ กัน นอกจากนี้ยังปฏิบัติภาระตามมาแล้วทั้งสิ้น ทำให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานเหมือนกัน ความสามารถในการอบรมสั่งสอน การแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยใช้เหตุผล มีจิตวิทยาในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเด็กและเยาวชนไทย เพื่อให้เป็นคนที่มีคุณภาพ คุณธรรมของประเทศไทยได้ตามจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 องค์ประกอบของระบบฐานข้อมูลวิจัยในงานวิจัยมาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบชั้นผู้วิจัยได้ศึกษาและกำหนดขึ้น ในการนำองค์ประกอบของระบบฐานข้อมูลไปใช้ควรระบุที่มาเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยมาศึกษาเพื่อนำข้อที่มีปัญหาไปปรับปรุงและพัฒนาให้ข้าราชการครูมีจรรยาบรรณครูที่ดีต่อไป

1.3 สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาในการผลิตครู ควรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบในการพัฒนา อบรม และปลูกฝังความเป็นครูให้มีจรรยาบรรณครูที่ดีและเป็นที่ต้องการของสังคมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ ประชาชนเป็นข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เท่านั้น ดังนั้นในการนำเสนอแบบประเมินจรรยาบรรณครูไปใช้กับประชาชนที่แตกต่างกันออกไป ควรปรับภาษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของประชากรที่ต้องการศึกษา

2.2 ควรพัฒนาเครื่องมือวัดในรูปแบบอื่น ๆ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินโดยมีผู้อื่นเป็นผู้ประเมิน เพื่อจะได้มีเครื่องมือวัดจรรยาบรรณครูหลากหลายรูปแบบ

2.3 ใช้เครื่องมือนี้ในการศึกษาสาเหตุหรือตัวแปรที่มีผลต่อจรรยาบรรณของข้าราชการครู